

THEORIEBOEK NIVEAU 4

Kennis Bedrijfsadministratie 2

MBO

BV IN BALANS

FINANCIËLE
BEROEPEN

GERARD VAN HEESWIJK
STEF STIENSTRA
PIETER MIJNSTER

ThiemeMeulenhoff

Kennis Bedrijfsadministratie 2

Gerard van Heeswijk
Stef Stienstra
Pieter Mijster

Colofon

Auteurs

Gerard van Heeswijk
Stef Stienstra

Redactie

Pieter Mijster

Vormgeving

Studio Fraaj, Rotterdam

Omslag

Studio Fraaj, Rotterdam

Opmaak

Imago Mediabuilders,
Amersfoort

Tekeningen

Tiekstra Media, Groningen

Fotografie

Hollandse Hoogte / Berlinda
van Dam, Truus van Gog
Shutterstock / RRA79,
Andreas G. Karelias, Henryk
Sadura, Monkey Business
Images, Art Konovalov,
Alexmillos

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 9006 64093 9

Eerste druk, eerste oplage, 2016

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO2-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Voorwoord

Het middelbaar beroepsonderwijs verandert voortdurend onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen en in het bijzonder door de eisen die de beroepspraktijk aan de opleidingen stelt.

Met het verschijnen van het nieuwe kwalificatiedossier 2015 introduceert ThiemeMeulenhoff de volledig herziene methode BV in Balans. De herziene methode sluit, binnen de kaders van dit kwalificatiedossier, aan op de toetsmatrijzen van de SPL.

Drie belangrijke kenmerken van BV in Balans zijn:

- Dé methode voor *ondersteunend leren* of u nu klassikaal met de studenten aan de slag wilt of de studenten meer zelfstandig wilt laten werken.
- *Sterk didactisch concept*. De methode houdt rekening met de verschillende leerstijlen van studenten en verschillende onderwijsstijlen van docenten.
- *Grote verscheidenheid aan leermiddelen*. De theorieboeken en de werkboeken bieden een groot scala aan materiaal voor de studenten om mee te oefenen.

De hoofdstukken van het theorieboek kennen de volgende structuur:

- Een *inleiding* met een schema dat een overzicht geeft van de inhoud van het hoofdstuk. De inleiding bevat ook steeds een uitdaging voor de student. Doel van deze uitdaging is de student zich bewust te laten worden dat er een gemis aan kennis en vaardigheden is en dat met de inhoud van dit hoofdstuk dit gemis wordt opgevuld.
- De leerstof van het hoofdstuk is verdeeld in *paragrafen*. De heldere voorbeelden helpen bij het verwerken van de stof.
- Een *begrippenlijst* met daarbij tussen haakjes voor de belangrijkste begrippen de Engelse benaming.
- Een *checklist* aan het eind van het hoofdstuk waarmee de student kan nagaan of hij de inhoud van het hoofdstuk heeft begrepen en kan toepassen. De checklist eindigt met de uitdagende vraag van de inleiding, waarvoor de student nu over de benodigde kennis en vaardigheden beschikt om deze aan te gaan!

- Om de leesbaarheid te vergemakkelijken is de tekst voorzien van *margewoorden*.

De serie BV in Balans is met de grootste zorg ontwikkeld. Wij hopen dat u met plezier werkt met BV in Balans.

Meer informatie over BV in Balans vindt u op onze methodesite:
www.bvinbalans.nl.

Wanneer u vragen of suggesties heeft, dan kunt u contact met ons opnemen.

De auteurs en uitgever

Inhoudsopgave

- 1 Winst-en-verliesrekening op korte termijn 7**
  - Inleiding 8
  - 1.1 Het doel van de permanence 10
  - 1.2 De winst-en-verliesrekening in staffelvorm 11
  - 1.3 Rubriek 9 13
  - Begrippenlijst 31
  - Checklist 32
- 2 Bijzondere btw-regelingen 33**
  - Inleiding 34
  - 2.1 Verleggingsregeling btw in Nederland 36
  - 2.2 Zakelijke auto voor privégebruik 44
  - 2.3 Privéauto voor zakelijk gebruik 48
  - 2.4 Kleine-ondernemersregeling (KOR) 49
  - 2.5 Grootboekrekeningen en btw 52
  - 2.6 Verbandscontrole btw 55
  - Begrippenlijst 64
  - Checklist 65
- 3 Specifieke boekingen bij de vof, cv en bv 67**
  - Inleiding 68
  - 3.1 Het eigen vermogen bij de vennootschap onder firma (vof) 70
  - 3.2 De privérekeningen bij een vof 74
  - 3.3 De jaarafsluiting en winstverdeling bij een vof 75
  - 3.4 Het eigen vermogen bij een commanditaire vennootschap (cv) 80
  - 3.5 De winstverdeling bij de commanditaire vennootschap 83
  - 3.6 Het aandelenkapitaal bij een besloten vennootschap 84
  - 3.7 De winstverdeling bij een bv 89
  - Begrippenlijst 95
  - Checklist 97

4	Werkprogramma voor de financiële administratie	99
	Inleiding	100
4.1	Aan het werk voor Hotel Middelgraaf bv	102
4.2	Het werkprogramma voor de financiële administratie	103
4.3	Een jaarrekening samenstellen	129
	Begrippenlijst	153
	Checklist	159
	Register	161

2016

JANUARY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

FEBRUARY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

MARCH

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

APRIL

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

JUNE

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

1
**Winst-en-
verliesrekening
op korte termijn**

JULY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

SEPTEMBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

OCTOBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

NOVEMBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

DECEMBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Inleiding

Ondernemen betekent risico's nemen. Maar die risico's moeten wel zo beperkt mogelijk blijven. Om deze reden willen ondernemers regelmatig over financiële informatie beschikken. Een belangrijk overzicht daarvoor vormt een winst-en-verliesrekening. Zo'n winst-en-verliesrekening geeft inzicht in bedrijfskosten (rubriek 4), **verkoopopbrengst** (rubriek 8) en **incidentele resultaten** (rubriek 9).

Je kunt eenvoudig op korte termijn een **winst-en-verliesrekening** samenstellen door het periodiek overboeken van de resultaten uit rubriek 4 en 8 naar rubriek 9. In rubriek 4 gebruik je daarvoor de rekening *4999 Overboekingsrekening* voor het overboeken van de **bedrijfskosten**.

In rubriek 8 gebruik je de rekening *8999 Overboekingsrekening* om het **verkoopresultaat** naar rubriek 9 over te boeken. Op deze manier gebruik je rubriek 9 elke periode precies waar ze voor dient, namelijk voor het samenstellen van de winst-en-verliesrekening.

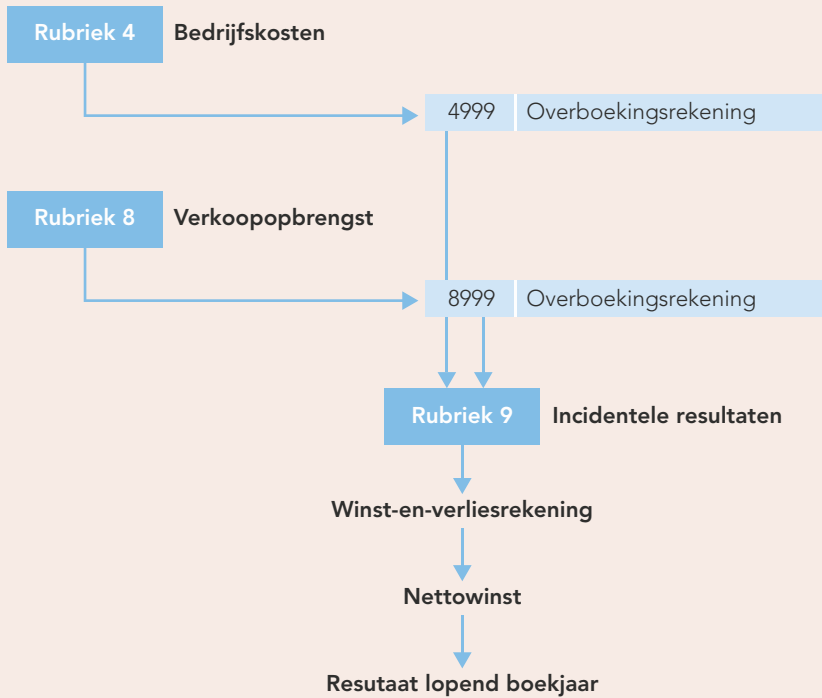
In dit hoofdstuk leer je hoe je gedurende een boekjaar na een periode de winst-en-verliesrekening samenstelt.

De uitdaging

Stel de periodieke winst-en-verliesrekening samen door de bedrijfskosten uit rubriek 4 en de verkoopopbrengsten uit rubriek 8 over te boeken naar rubriek 9. Bereken vervolgens samen met de incidentele resultaten de nettowinst en boek die als resultaat van het lopende boekjaar over naar onze 0... rekening.

Een pittige opdracht, zeker als je niet exact weet hoe je de overboekingsrekeningen in rubriek 4 en 8 moet gebruiken, maar na dit hoofdstuk lukt het je vast.

Winst-en-verliesrekening op korte termijn

Neem de voorbeelden in dit hoofdstuk aandachtig door en probeer het gebruik van de overboekingsrekeningen te begrijpen. Kijk ook goed welke (voorafgaande) journaalposten je na een periode moet maken voor het bepalen van de periodieke nettowinst.

1.1 Het doel van de permanence

Je hebt al eerder kennisgemaakt met het toepassen van de permanence op de kosten en opbrengsten. Het is de hoogste tijd om nog eens stil te staan bij het uiteindelijke doel van de toepassing van die permanence.

Het uiteindelijke doel van de toepassing van de permanence is het op korte termijn kunnen samenstellen van een winst-en-verliesrekening.

winst-en-verliesrekening op korte termijn

Er is sprake van een winst-en-verliesrekening op korte termijn als je meerdere keren per jaar een resultatenoverzicht opstelt. Je kunt een winst-en-verliesrekening bijvoorbeeld per maand of kwartaal samenstellen. Je gebruikt daarvoor in de financiële administratie zuivere rekeningen.

Het saldo van een zuivere grootboekrekening gaat naar:

- de balans (rekening van bezit of rekening van schuld), of naar
- de winst-en-verliesrekening (kostenrekening of opbrengstenrekening).

Door het gebruik van zuivere rekeningen ben je in staat om zeer snel na afloop van een periode aan de hand van de bijgewerkte grootboekrekeningen een winst-en-verliesrekening gereed te hebben. Om de winst-en-verliesrekening samen te stellen, kun je gebruikmaken van de indeling in rubrieken volgens het decimale rekeningstelsel. In dat rekeningstelsel bevatten alleen de rubrieken 4, 8 en 9 kosten- en opbrengstenrekeningen. Uitsluitend deze rekeningen komen op de winst-en-verliesrekening. Alle rekeningen in deze rubrieken kun je aan het eind van een periode, bijvoorbeeld een maand, bij het samenstellen van de kolommenbalans naar de winst-en-verliesrekening brengen.

In dit hoofdstuk leer je hoe je rubriek 9 kunt gebruiken om aan het eind van een periode de winst-en-verliesrekening samen te stellen. In de volgende paragraaf zie je hoe een winst-en-verliesrekening meestal wordt gepubliceerd.

1.2 De winst-en-verliesrekening in staffelvorm

Ondernemingen presenteren in een jaarrekening de winst-en-verliesrekening meestal in de staffelvorm, ofwel de verticale opstelling.

◆ Voorbeeld 1

Gegeven

Onderneming Maasstede past de permanence toe met resultaatbepaling per maand. Op de gedeeltelijke saldibalans komen op 31 januari 2018 de volgende rekeningen in rubriek 4, 8 en 9 voor.

Nummer en naam grootboekrekening	Saldibalans per 31 januari 2018	
	Debet	Credit
4000 Loonkosten	€ 12.500	
4200 Huurkosten	€ 2.500	
4300 Afschrijvingskosten	€ 1.850	
4400 Autokosten	€ 1.560	
4500 Verzekeringskosten	€ 480	
4600 Onderhoudskosten	€ 1.300	
4700 Energiekosten	€ 645	
4800 Belastingen	€ 180	
4900 Overige kosten	€ 730	
8000 Inkoopwaarde verkopen	€ 243.700	
8300 Rabatten en kortingen	€ 3.200	
8400 Opbrengst verkopen		€ 365.000
9300 Incidentele winsten en verliezen	€ 550	
9400 Ontvangen betalingskortingen		€ 195
9500 Verleende betalingskortingen	€ 268	
9600 Financieringskosten	€ 2.400	

Gevraagd

Stel de winst-en-verliesrekening per 31 januari 2018 samen in staffelvorm.

Uitwerking

De winst-en-verliesrekening in staffelvorm ziet er voor onderneming Maasstede als volgt uit.

◆ Winst-en-verliesrekening Maasstede januari 2018

Opbrengst verkopen		€ 365.000
Af: Rabatten en kortingen		€ 3.200
Netto-omzet		€ 361.800
Inkoopwaarde verkopen		€ 243.700
Brutowinst		€ 118.100
Bedrijfskosten		
Loonkosten	€ 12.500	
Huurkosten	€ 2.500	
Afschrijvingskosten	€ 1.850	
Autokosten	€ 1.560	
Verzekeringskosten	€ 480	
Onderhoudskosten	€ 1.300	
Energiekosten	€ 645	
Belastingen	€ 180	
Overige kosten	€ 730	
Totale bedrijfskosten		€ 21.745
		€ 96.355
Overige resultaten		€ 3.023-
Nettowinst		€ 93.332

netto-omzet De opbrengst verkopen of omzet verminderd met rabatten en kortingen noem je de netto-omzet.

Je kunt ook een verkorte versie van deze winst-en-verliesrekening maken, waarbij je de specificatie van de bedrijfskosten weglaat.

Opbrengst verkopen		€ 365.000
Af: Rabatten en kortingen		€ 3.200
Netto-omzet		€ 361.800
Inkoopwaarde verkopen		€ 243.700
Brutowinst		€ 118.100
Af: Bedrijfskosten		€ 21.745
		€ 96.355
Overige resultaten		€ 3.023-
Nettowinst		€ 93.332

In plaats van brutowinst spreek je ook wel over het verkoopresultaat of het transactieresultaat. Het verkoopresultaat of transactieresultaat is het resultaat dat is behaald met de verkooptransacties. Het bestaat uit de opbrengst van de verkopen (= omzet) verminderd met de rabatten en kortingen en de inkoopwaarde van de verkopen en alle overige verkoopkosten uit rubriek 8.

*verkoop-
resultaat
transactie-
resultaat*

1.3 Rubriek 9

1.3.1 De winst-en-verliesrekening op korte termijn samenstellen

Het komt regelmatig voor dat een onderneming rubriek 9 gebruikt voor het samenstellen van de winst-en-verliesrekening. Naast grootboekrekeningen met overige resultaten (bijvoorbeeld de rekening 9300 *Incidentele winsten en verliezen*) voeg je dan aan rubriek 9 de volgende rekeningen toe:

- 9000 *Bedrijfskosten*;
- 9800 *Verkoopresultaat* (of transactieresultaat).

Vanuit rubriek 4 boek je aan het eind van een periode de bedrijfskosten over naar de rekening 9000 *Bedrijfskosten*. Op dezelfde manier boek je aan het eind van een periode het saldo van de rekeningen uit rubriek 8 over naar de rekening 9800 *Verkoopresultaat*. Deze overboekingen vinden in rubriek 4 en 8 plaats via speciale overboekingsrekeningen:

- 4999 *Overboekingsrekening* (rubriek 4)
- 8999 *Overboekingsrekening* (rubriek 8)

In rubriek 9 kom je ook een rekening 9999 *Overboekingsrekening* tegen, die je straks nodig hebt.

Je zult zien dat het verschil uitmaakt voor welke periode van het jaar je op deze manier de winst-en-verliesrekening in rubriek 9 samenstelt. Voor de eerste periode van een jaar (de maand januari of het eerste kwartaal) is het eenvoudiger dan voor *elke* volgende periode in een jaar.

Daarom kijk je allereerst naar de meest eenvoudige situatie bij het samenstellen van de winst-en-verliesrekening, bijvoorbeeld de maand januari van een jaar. Daarna leer je hoe je het samenstellen van de winst-en-verliesrekening in elke volgende periode van een jaar aanpakt.

1.3.2 De winst-en-verliesrekening van de eerste periode van een boekjaar

◆ Voorbeeld 2

Gegeven

Onderneming ISense past de permanence toe met maandelijkse resultaatbepaling.

De saldi balans van ISense ziet er op 31 januari 2018 als volgt uit.

Nummer en naam grootboekrekening		Saldibalans	
		per 31-1-2018	
		Debet	Credit
0...- 0...	.....	.....	.....
0490	Resultaat lopend boekjaar		
0...- 2...	.....	.....	.....
	rubriek 0 t/m rubriek 2	.....	.....
4000	Loonkosten	€ 37.900	
4200	Interestkosten	€ 1.350	
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 800	
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 1.100	
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 760	
4400	Autokosten	€ 1.690	
4450	Verzekeringskosten	€ 870	
4500	Onderhoudskosten	€ 1.060	
4700	Energiekosten	€ 1.490	
4800	Belastingen	€ 480	
4900	Overige kosten	€ 2.940	
4999	Overboekingsrekening		
	Subtotaal rubriek 4	<u>€ 50.440</u>	
7...- 7...	.....	.....	.....
	rubriek 7	<u>.....</u>	<u>.....</u>
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600	
8400	Opbrengst verkopen		€ 310.500
8999	Overboekingsrekening		
	Subtotaal rubriek 8	<u>€ 220.600</u>	<u>€ 310.500</u>
9000	Bedrijfskosten		
9300	Incidentele winsten en verliezen		€ 800
9400	Ontvangen betalingskortingen		€ 280
9500	Kasverschillen	€ 10	
9800	Verkoopresultaat		
9999	Overboekingsrekening		
	Subtotaal rubriek 9	<u>€ 10</u>	<u>€ 1.080</u>

In deze saldibalans zijn de *balansrekeningen* in de rubrieken 0, 1, 2 en 7 zonder waarden opgenomen. Daardoor kun je je concentreren op de rubrieken die nodig zijn bij het samenstellen van de winst-en-verliesrekening. Wel zie je in rubriek 0 de rekening *0490 Resultaat lopend boekjaar* staan; voorlopig nog zonder saldo.

Gevraagd

a Boek de bedrijfskosten over de maand januari 2018 uit rubriek 4 over naar rubriek 9.

b Verwerk de overboeking van de bedrijfskosten in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.

c Boek het verkoopresultaat over de maand januari 2018 uit rubriek 8 over naar rubriek 9.

d Verwerk de overboeking van het verkoopresultaat in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.

e Boek de nettowinst over de maand januari 2018 uit rubriek 9 over naar rubriek 0.

f Verwerk de overboeking van de nettowinst in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.

g Stel de verkorte winst-en-verliesrekening over de maand januari 2018 samen.

Uitwerking

a In rubriek 4 crediteer je voor de overboeking van de bedrijfskosten naar rubriek 9 de speciale rekening *4999 Overboekingsrekening*. Het valt hierbij op dat de overboekingen niet plaatsvinden vanaf de afzonderlijke kostenrekeningen in rubriek 4. Zo voorkom je dat aan het eind van een maand het saldo van elke kostenrekening op *nul* staat. De saldi van deze afzonderlijke rekeningen blijven zo behouden, zodat later in het jaar op deze rekeningen de cumulatieve kosten zichtbaar blijven. Als je bijvoorbeeld in de maand juni wilt weten hoeveel de totale loonkosten tot en met juni zijn, dan kun je dat nog steeds zien op de rekening *4000 Loonkosten*.

De totale bedrijfskosten over de maand januari 2018 bedragen € 50.440. Dit bedrag boek je vanuit rubriek 4 over naar de rekening in rubriek 9: *9000 Bedrijfskosten*.

De (voorafgaande) journaalpost van deze overboeking van rubriek 4 naar rubriek 9 is:

	9000 Bedrijfskosten	€ 50.440	
Aan	4999 Overboekingsrekening		€ 50.440

b Je plaatst de journaalpost in de kolom voorafgaande journaalposten. Daarna kun je voor rubriek 4 de winst-en-verliesrekening invullen. In rubriek 9 kun je nu de rekening *9000 Bedrijfskosten* bijwerken.

Na overboeking bedrijfskosten van rubriek 4 → 9		Saldbalans per 31-01-2018		Voorafgaande journaalposten		W-&-V-rek. januari 2018		Balans per 31-01-2018	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
0...-0...	...	...	...						
0490	Resultaat lopend boekjaar								
0...-2...	...	...	...						
	Rubriek 0 t/m rubriek 2	...	...						
4000	Loonkosten	€ 37.900				€ 37.900			
4200	Interestkosten	€ 1.350				€ 1.350			
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 800				€ 800			
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 1.100				€ 1.100			
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 760				€ 760			
4400	Autokosten	€ 1.690				€ 1.690			
4450	Verzekeringskosten	€ 870				€ 870			
4500	Onderhoudskosten	€ 1.060				€ 1.060			
4700	Energiekosten	€ 1.490				€ 1.490			
4800	Belastingen	€ 480				€ 480			
4900	Overige kosten	€ 2.940				€ 2.940			
4999	Overboekingsrekening			€ 50.440			€ 50.440		
	Subtotaal rubriek 4	<u>€ 50.440</u>	...			<u>€ 50.440</u>	<u>€ 50.440</u>		
7...-7...	...	...	...					...	...
	Rubriek 7	...	...					...	...
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600							
8400	Opbrengst verkopen		€ 310.500						
8999	Overboekingsrekening								
	Subtotaal rubriek 8	<u>€ 220.600</u>	<u>€ 310.500</u>						
9000	Bedrijfskosten			€ 50.440		€ 50.440			
9300	Incidentele winsten en verliezen	€ 800							
9400	Ontvangen betalingskortingen	€ 280							
9500	Kasverschillen	€ 10							
9800	Verkoopresultaat								
9999	Overboekingsrekening								
	Subtotaal rubriek 9	<u>€ 10</u>	<u>€ 1.080</u>			...	...		

c Je kunt in rubriek 8 het verkoopresultaat berekenen:

Opbrengst verkopen	€ 310.500
Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600
Verkoopresultaat	€ 89.900

In rubriek 9 crediteer je de rekening *9800 Verkoopresultaat* voor € 89.900. Daartegenover debiteer je in rubriek 8 voor de overboeking van het verkoopresultaat naar rubriek 9 de speciale rekening *8999 Overboekingsrekening*.

De (voorafgaande) journalpost van deze overboeking van rubriek 8 naar rubriek 9 is:

	8999 Overboekingsrekening	€ 89.900	
Aan	9800 Verkoopresultaat	€	89.900

d Je plaatst de journalpost in de kolom voorafgaande journalposten. Daarna kun je voor rubriek 8 de winst-en-verliesrekening invullen. In rubriek 9 kun je nu de rekening *9800 Verkoopresultaat* bijwerken.

Na overboeking verkoopresultaat van rubriek 8 → 9		Saldibalans per 31-01-2018		Voorafgaande journaalposten		W-&-V-rek. januari 2018		Balans per 31-01-2018	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
0...-0...	...	...	...						
0490	Resultaat lopend boekjaar								
0...-2...	...	...	...						
	Rubriek 0 t/m rubriek 2	...	...						
4000	Loonkosten	€ 37.900				€ 37.900			
4200	Interestkosten	€ 1.350				€ 1.350			
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 800				€ 800			
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 1.100				€ 1.100			
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 760				€ 760			
4400	Autokosten	€ 1.690				€ 1.690			
4450	Verzekeringskosten	€ 870				€ 870			
4500	Onderhoudskosten	€ 1.060				€ 1.060			
4700	Energiekosten	€ 1.490				€ 1.490			
4800	Belastingen	€ 480				€ 480			
4900	Overige kosten	€ 2.940				€ 2.940			
4999	Overboekingsrekening			€ 50.440			€ 50.440		
	Subtotaal rubriek 4	€ 50.440	...			€ 50.440	€ 50.440		
7...-7...	...	...	...					...	...
	Rubriek 7	...	...					...	...
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600				€ 220.600			
8400	Opbrengst verkopen		€ 310.500				€ 310.500		
8999	Overboekingsrekening			€ 89.900		€ 89.900			
	Subtotaal rubriek 8	€ 220.600	€ 310.500			€ 310.500	€ 310.500		
9000	Bedrijfskosten			€ 50.440		€ 50.440			
9300	Incidentele winsten en verliezen		€ 800						
9400	Ontvangen betalingskortingen		€ 280						
9500	Kasverschillen	€ 10							
9800	Verkoopresultaat				€ 89.900		€ 89.900		
9999	Overboekingsrekening								
	Subtotaal rubriek 9	€ 10	€ 1.080			...	...		

e Nu je het verkoopresultaat, de bedrijfskosten en alle overige resultaten in rubriek 9 hebt staan, kun je in rubriek 9 de nettowinst berekenen.

Verkoopresultaat	€ 89.900
Bedrijfskosten	€ 50.440
Verkoopresultaat	€ 39.460
Bij: overige resultaten (€ 800 + € 280 – € 10)	€ 1.070
Nettowinst	€ 40.530

De nettowinst komt uiteindelijk bij het Eigen vermogen. Het is gebruikelijk gedurende het boekjaar dit resultaat tijdelijk te boeken op een rekening in rubriek 0 met bijvoorbeeld de naam *0490 Resultaat lopend boekjaar*. De rekening *0490 Winstsaldo lopend boekjaar* crediteer je voor de nettowinst. Daartegenover debiteer je in rubriek 9 voor de overboeking van de nettowinst naar rubriek 0 de speciale rekening *9999 Overboekingsrekening*.

De (voorafgaande) journaalpost van deze overboeking van rubriek 9 naar rubriek 0 is:

	9999 Overboekingsrekening	€ 40.530	
Aan	0490 Winstsaldo lopend boekjaar		€ 40.530

f Je plaatst de journalpost in de kolom voorafgaande journalposten. Daarna kun je rubriek 9 helemaal bijwerken. Ten slotte noteer je op de balans credit bij de rekening 0490 Resultaat lopend boekjaar de nettowinst van januari van € 40.530.

Na overboeking nettowinst van rubriek 9 → 0		Saldibalans per 31-01-2018		Voorafgaande journalposten		W-&-V-rek. januari 2018		Balans per 31-01-2018	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
0...-0...	...	...	...						
0490	Resultaat lopend boekjaar				€ 40.530				€ 40.530
0...-2...	...	...	...						
	Rubriek 0 t/m rubriek 2	...	...						
4000	Loonkosten	€ 37.900				€ 37.900			
4200	Interestkosten	€ 1.350				€ 1.350			
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 800				€ 800			
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 1.100				€ 1.100			
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 760				€ 760			
4400	Autokosten	€ 1.690				€ 1.690			
4450	Verzekeringskosten	€ 870				€ 870			
4500	Onderhoudskosten	€ 1.060				€ 1.060			
4700	Energiekosten	€ 1.490				€ 1.490			
4800	Belastingen	€ 480				€ 480			
4900	Overige kosten	€ 2.940				€ 2.940			
4999	Overboekingsrekening			€ 50.440			€ 50.440		
	Subtotaal rubriek 4	€ 50.440	...			€ 50.440	€ 50.440		
7...-7...	...	...	...					...	...
	Rubriek 7	...	...					...	...
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600				€ 220.600			
8400	Opbrengst verkopen		€ 310.500				€ 310.500		
8999	Overboekingsrekening			€ 89.900		€ 89.900			
	Subtotaal rubriek 8	€ 220.600	€ 310.500			€ 310.500	€ 310.500		
9000	Bedrijfskosten			€ 50.440		€ 50.440			
9300	Incidentele winsten en verliezen	€ 800					€ 800		
9400	Ontvangen betalingskortingen	€ 280					€ 280		
9500	Kasverschillen	€ 10				€ 10			
9800	Verkoopresultaat				€ 89.900		€ 89.900		
9999	Overboekingsrekening			€ 40.530		€ 40.530			
	Subtotaal rubriek 9	€ 10	€ 1.080			€ 90.980	€ 90.980		

g De verkorte winst-en-verliesrekening over de maand januari 2018 ziet er nu als volgt uit.

Opbrengst verkopen	€ 310.500
Inkoopwaarde verkopen	€ 220.600
Brutowinst	€ 89.900
Af: Bedrijfskosten	€ 50.440
	€ 39.460
Overige resultaten	€ 1.070
Nettowinst	€ 40.530

1.3.3 De winst-en-verliesrekening van iedere volgende periode van een boekjaar

◆ Voorbeeld 2 (vervolg)

Gegeven

Zie voorbeeld 2.

De gedeeltelijke saldbalans van ISense ziet er op 28 februari 2018 als volgt uit.

		Saldibalans per 28-02-2018	
		Debet	Credit
0...-0...	...	...	...
0490	Resultaat lopend boekjaar		€ 40.530
0...-2...	...	...	...
	Rubriek 0 t/m rubriek 2	...	
4000	Loonkosten	€ 76.400	
4200	Interestkosten	€ 2.700	
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 1.600	
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 2.200	
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 1.520	
4400	Autokosten	€ 3.100	
4450	Verzekeringskosten	€ 1.740	
4500	Onderhoudskosten	€ 2.120	
4700	Energiekosten	€ 3.050	
4800	Belastingen	€ 960	
4900	Overige kosten	€ 4.840	
4999	Overboekingsrekening		€ 50.440
	Subtotaal rubriek 4	€ 100.230	50.440
7...-7...	...	...	...
	Rubriek 7	...	...
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 421.950	
8400	Opbrengst verkopen		€ 604.700
8999	Overboekingsrekening	€ 89.900	
	Subtotaal rubriek 8	€ 511.050	€ 604.700
9000	Bedrijfskosten		
9300	Incidentele winsten en verliezen		€ 800
9400	Ontvangen betalingskortingen		€ 475
9500	Kasverschillen	€ 10	
9800	Verkoopresultaat		
9999	Overboekingsrekening	€ 40.530	
	Subtotaal rubriek 9	€ 40.540	€ 1.275

Gevraagd

- a Boek de bedrijfskosten over de maand februari 2018 uit rubriek 4 over naar rubriek 9.
- b Verwerk de overboeking van de bedrijfskosten in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.
- c Boek het verkoopresultaat over de maand februari 2018 uit rubriek 8 over naar rubriek 9.
- d Verwerk de overboeking van het verkoopresultaat in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.
- e Boek de nettowinst over de maand februari 2018 uit rubriek 9 over naar rubriek 0.
- f Verwerk de overboeking van de nettowinst in de gedeeltelijke kolommenbalans. Werk de kolommenbalans voor zover mogelijk bij.
- g Stel de verkorte winst-en-verliesrekening tot en met de maand februari 2018 samen.

Uitwerking

a Je moet er nu rekening mee houden dat er over de maand januari 2018 al een overboeking van de bedrijfskosten van rubriek 4 naar rubriek 9 heeft plaatsgevonden. Je ziet op de saldibalans per 28 februari 2018 daarom ook een creditbedrag op de rekening *4999 Overboekingsrekening* staan van € 50.440. Dit bedrag vind je ook al debet op de saldibalans bij de rekening *9000 Bedrijfskosten* staan.

Je mag alleen de bedrijfskosten van de maand februari overboeken. Die kun je als volgt berekenen:

Totale bedrijfskosten tot en met februari 2018 (zie debet subtotaal rubriek 4)	€	100.230
Af: al overgeboekte bedrijfskosten januari naar rubriek 9 (Zie creditbedrag rekening <i>4999 Overboekingsrekening</i>)	€	50.440
Bedrijfskosten februari 2018	€	<u>49.790</u>

De journaalpost van de overboeking naar rubriek 9 is:

	9000 Bedrijfskosten	€	49.790	
Aan	4999 Overboekingsrekening			€ 49.790

b Het enige verschil ten opzichte van de maand januari 2018 vind je bij de rekeningen 4999 Overboekingsrekening en 9000 Bedrijfskosten. Daar staan nu al bedragen in de saldibalans die je moet meenemen naar de winst-en-verliesrekening.

Na overboeking rubriek 4 → 9		Saldibalans per 28-02-2018		Voorafgaande journaalposten		W-&-V-rek. februari 2018		Balans per 28-02-2018	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
0...-0...	...	...	...						
0490	Resultaat lopend boekjaar		€ 40.530						€ 40.530
0...-2...	...	...	...						
	Rubriek 0 t/m rubriek 2	...	...						
4000	Loonkosten	€ 76.400				€ 76.400			
4200	Interestkosten	€ 2.700				€ 2.700			
4300	Afschrijvingskosten gebouwen	€ 1.600				€ 1.600			
4310	Afschrijvingskosten auto's	€ 2.200				€ 2.200			
4320	Afschrijvingskosten inventaris	€ 1.520				€ 1.520			
4400	Autokosten	€ 3.100				€ 3.100			
4450	Verzekeringskosten	€ 1.740				€ 1.740			
4500	Onderhoudskosten	€ 2.120				€ 2.120			
4700	Energiekosten	€ 3.050				€ 3.050			
4800	Belastingen	€ 960				€ 960			
4900	Overige kosten	€ 4.840				€ 4.840			
4999	Overboekingsrekening		€ 50.440	€ 49.790			€ 100.230		
	Subtotaal rubriek 4	€ 100.230	€ 50.440			€ 100.230	€ 100.230		
7...-7...	...	...	...					...	...
	Rubriek 7	...	...					...	...
8000	Inkoopwaarde verkopen	€ 421.950							
8400	Opbrengst verkopen		€ 604.700						
8999	Overboekingsrekening	€ 89.900							
	Subtotaal rubriek 8	€ 511.050	€ 604.700				...	...	
9000	Bedrijfskosten	€ 50.440		€ 49.790		€ 100.230			
9300	Incidentele winsten en verliezen		€ 800						
9400	Ontvangen betalingskortingen		€ 475						
9500	Kasverschillen	€ 10							
9800	Verkoopresultaat		€ 89.900						
9999	Overboekingsrekening	€ 40.530							
	Subtotaal rubriek 9	€ 90.980	€ 91.175				...	...	

BV in Balans – De ondersteunende methode voor praktijkleren

Deze uitgave Kennis Bedrijfsadministratie 2 maakt deel uit van de serie BV in Balans. In deze serie zijn leermiddelen ontwikkeld op basis van het kwalificatiedossier voor de Financieel administratieve beroepen zoals dat geldt vanaf augustus 2016.

Kennis Bedrijfsadministratie 2 biedt als aanvulling op de SPL-toetstermen en om te voldoen aan het Kwalificatiedossier 2016 leerstof voor de bedrijfsadministrateur en de junior assistent-accountant. Het betreft winst-en-verliesrekening op korte termijn, bijzondere btw-regelingen en de boekhoudkundige verwerking van bijzondere btw-regelingen, zoals de auto van de zaak en de verleggingsregeling. Afsluitend wordt ingegaan op het werkprogramma voor de financiële administratie.

Ondersteunend leren

De methode BV in Balans biedt de gelegenheid om zelfstandig of klassikaal aan de slag te gaan met het aanleren van ondersteunende kennis nodig voor het uitvoeren van kerntaken binnen het financiële werkveld.

Didactisch doordacht

De methode BV in Balans houdt nadrukkelijk rekening met leerstijlen van studenten en onderwijsstijlen van docenten. De student wordt uitgenodigd om op een eigen manier de leerstof en opdrachten te verwerken, waarbij één doel voorop staat: 'voorbereiden op een beroep in het financiële werkveld'.

Diversiteit aan leermiddelen

De herziene serie BV in Balans bestaat uit theorieboeken en (leer)werkboeken, die binnen de kaders van het kwalificatiedossier, aansluiten op de toetsmatrijzen van SPL. De theorieboeken geven een heldere uitleg van de vakinhouden, verduidelijkt met voorbeelden. De werkboeken starten met oriënterende vragen en kennisvragen. Met routineopdrachten, praktijktaken en een integrale casus krijgt de student de kans om de vaardigheden, nodig voor het uitvoeren van kerntaken, eigen te maken.

BV in Balans is geschreven voor de kwalificaties:

- Financieel administratief medewerker (Profiel 1: B1-K1 t/m K3 = basisdeel)
- Bedrijfsadministrateur (Profiel 2: basisdeel, aangevuld met P2-K1)
- Junior assistent-accountant (Profiel 3: basisdeel, aangevuld met P3-K1)

